

СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ГРОМАДИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ТА ЧЛЕНІВ ЇХНІХ СІМЕЙ ДО ОСВІТНІХ ПОСЛУГ¹

УДК 378.015.3

DOI: 10.12958/2227-2747-2026-2(192)-185-194

Юрків Ярослава Ігорівна,

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри соціальної педагогіки,

проректор з науково-педагогічної роботи

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

м. Лубни, Україна.

yurkiv.yara@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-9890-7855>

Для цитування: Юрків Я. І. Співпраця закладу вищої освіти та громади щодо забезпечення доступу ветеранів війни та членів їхніх сімей до освітніх послуг. *Освіта та педагогічна наука*. 2026. № 2(192), С. 185–194. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2026-2\(192\)-185-194](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2026-2(192)-185-194)

References (стандарт APA): Yurkiv, Ya. I. (2026). Spivpratsia zakladu vyshchoi osvity ta hromady shchodo zabezpechennia dostupu veteraniv viiny ta chleniv yikhnikh simei do osvitnikh posluh [Higher Education Institution and Community Collaboration in Ensuring Access to Educational Services Providing for War Veterans and Their Families]. *Osvita ta pedahohichna nauka – Education and Pedagogical Sciences*, 2(192), 185–194. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2026-2\(192\)-185-194](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2026-2(192)-185-194) [in Ukrainian].

Постановка проблеми. Державна ветеранська політика є комплексною та передбачає різноманітні послуги, зокрема в системі освіти (Кіріллова, Зновяк, Казанська, Ткалич, 2023). Освітні послуги постають ключовим інструментом професійної та соціальної реінтеграції ветеранів (Освіта для ветеранів та їхніх сімей: які можливості пропонує держава у 2026 році, 2026), активний розвиток яких є нагальною потребою. Крім того, за час довготривалої російсько-української війни на вітчизняному ринку праці склався несприятливий умови для соціальної реінтеграції ветеранів (Яценко, 2023). За таких умов питання розвитку освітніх послуг для ветеранів війни

та членів їхніх сімей, співпраці закладу вищої освіти (ЗВО) та громади щодо забезпечення доступу до відповідних послуг набувають особливої актуальності.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема співпраці ЗВО та громади щодо забезпечення доступу до освітніх послуг останнім часом опинилася у фокусі уваги сучасних досліджень щодо реінтеграції ветеранів. О. Піжовим і В. Петруніним визначено роль освіти як інструменту побудови системи реінтеграції ветеранів війни, яку автори вбачають у забезпеченні формування у них нових професійних компетентностей, підвищенні конкурентоспроможності на ринку праці та соціальній інтеграції під час переходу

¹ Матеріал підготовлено в межах реалізації проєкту «Інституціоналізація взаємодії закладу вищої освіти з територіальними громадами як чинник відновлення та збереження людського капіталу в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови країни».

від військової служби до цивільного життя. Вченими також визначено специфіку функціонування центрів ветеранського розвитку, підкреслено значення розвитку партнерських проєктів у сфері освіти ветеранів (Пижов, Петрунін, 2025). У свою чергу, А. Сімаховою проаналізовано зарубіжний досвід на прикладі американських університетів та їх ролі щодо реінтеграції ветеранів, поверненні до мирного життя через освіту і професійну підготовку (Сімахова, 2024). В. Серветник на основі порівняння національного і міжнародного досвіду (США, Канада, Ізраїль) виявлено бар'єри та запропоновано пакет змін кадрової політики, до якого включено потреби в особливих умовах працевлаштування, впровадження моделі наставництва й адаптаційних програм, безоплатні програми підготовки та перекваліфікації тощо (Серветник, 2025).

Д. Постною окреслено основні заходи державного та локального рівня щодо забезпечення працевлаштування ветеранів, де особливу увагу приділено заходам щодо забезпечення їх освіти та перекваліфікації, що, на думку вченої, безпосередньо впливає на перспективи й можливості їх працевлаштування. Нею також визначено потребу міжінституційної співпраці та забезпечення комплексного підходу до процесу реінтеграції ветеранів (Постна, 2024). О. Кравченко визначено основні суб'єкти системи міжсекторальної співпраці на рівні громади щодо комплексної, зокрема освітньої реабілітації ветеранів (Кравченко, 2025).

Дослідження проблеми співпраці закладу вищої освіти та громади свідчать про недостатній рівень залученості закладів вищої освіти в процесі надання освітніх послуг ветеранам та членам їхніх сімей (Гаврилюк, 2025), наявність бар'єрів щодо їх доступності (Серветник,

2025), що підкреслює потребу проведення додаткових досліджень за цим напрямом, у тому числі вивчення особливостей такої співпраці в контексті забезпечення ветеранам війни та членам їхніх сімей доступу до освітніх послуг.

Мета статті – окреслити особливості співпраці закладу вищої освіти та громади щодо забезпечення доступу ветеранів війни та членів їхніх сімей до освітніх послуг.

Методологія та методи дослідження. Дослідження базується на акмеологічному, компетентнісному, системному, комплексному, інклюзивному, особистісно зорієнтованому підходах до навчання ветеранів війни та членів їхніх сімей; принципах кроссекторальності, об'єктивності та обґрунтованості, людиноцентричності та поваги, які складають основу ветеранської політики нашої держави. Для визначення можливостей ветеранів війни та членів їхніх сімей у сфері освіти, особливостей забезпечення для зазначеної категорії громадян доступу до освітніх послуг використано методи контент-аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, порівняння.

Виклад основного матеріалу. Працевлаштування та освіта ветеранів війни, підтримка членів їхніх сімей є операційними цілями ветеранської політики нашої держави, одним із принципів якої є кроссекторальність, що базується на забезпеченні доступу ветеранів війни та членів їхніх сімей в усіх сферах, у тому числі освітній, до всіх програм та послуг, які впроваджуються (надаються) державою, бізнесом та територіальними громадами. Освітня сфера, у свою чергу, передбачає забезпечення доступу зазначеної категорії громадян до:

– інформації про можливості професійного розвитку та перекваліфікації через спеціалізовані платформи;

- програм неформальної освіти;
- здобуття обраного ними рівня освіти, зокрема рівня вищої освіти (Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024–2027 роках, 2024).

Учасники бойових дій мають право на безоплатне здобуття освіти в державних і комунальних закладах вищої освіти на конкурсній основі, зокрема брати участь у конкурсі за результатами вступних іспитів з конкурсних предметів у ЗВО в межах установлених квот (Про вищу освіту, 2014). Також, якщо вони були зараховані на навчання на підставі угод, укладених з фізичною або юридичною особою, вони мають право на першочергове переведення на навчання на місця державного (регіонального) замовлення, що одержані за рахунок перерозподілу його наявних обсягів (Першочергове переведення здобувачів освіти на навчання на місцях державного (регіонального) замовлення, 2026). На вступ поза конкурсом на спеціальності, що фінансуються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, мають право сім'ї загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України (Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту, 1993).

Доступність освітніх послуг у державних та комунальних закладах вищої освіти для учасників бойових дій та їх дітей, які навчаються за денною формою навчання до закінчення відповідних закладів (не довше, ніж до 23 років), також забезпечується через державну цільову підтримку: повна або часткова оплата навчання за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, пільгові довгострокові кредити для здобуття освіти, соціальна стипендія, безоплатний доступ до мережі Інтернет, систем

баз даних, безоплатне проживання в гуртожитку тощо (Про вищу освіту, 2014; Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту, 1993).

Крім того, у 2025 році Урядом запроваджено експериментальний проєкт щодо надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, що захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. Відповідним проєктом передбачено надання у 2024/25 або 2025/26 навчальному році одноразової цільової безповоротної фінансової допомоги за рахунок коштів державного бюджету здобувачам вищої освіти, що навчаються за кошти фізичних осіб та належать до зазначеної категорії, незалежно від раніше отриманого ними рівня освіти (Про реалізацію експериментального проєкту щодо надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, 2025).

Доступність до освітніх послуг ветеранів війни та членів їхніх сімей забезпечуються і через заходи професійної адаптації, до яких належать: підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань та спеціальностей, зокрема отримання другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, можливість навчання на іншій спеціальності на основі здобутого раніше ступеня (рівня) освіти. У разі наявності у зазначеної категорії громадян особливих освітніх потреб, ЗВО повинен створити належні умови забезпечення навчання, зокрема щодо розумного пристосування.

Для отримання послуги з професійної адаптації ветерани війни звертаються до місцевих органів з питань

ветеранської політики. У цьому аспекті співпраця закладу вищої освіти та громади має важливе значення, оскільки місцевий орган надсилає запит до центру зайнятості з метою підтвердження інформації про проходження протягом останніх трьох років ветераном війни професійного навчання, підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації, зокрема отримання ваучера, перевіряє дату завершення раніше проведених заходів з професійної адаптації, укладає із закладом вищої освіти та ветераном війни або членом його сім'ї тристоронній договір про забезпечення професійної адаптації. У свою чергу, Центри зайнятості 2 рази на рік (до 20 січня та до 20 липня) інформують місцеві органи про спеціальності, які мають попит на ринку праці, враховуючи потреби та можливості працевлаштування осіб з інвалідністю (Про затвердження Порядку та умов забезпечення соціальної та професійної адаптації осіб..., 2017).

Доступ ветеранів війни та членів їхніх сімей до освітніх послуг, у тому числі у сфері вищої освіти, забезпечується через інформування про можливості їх професійного розвитку та перекваліфікації через державні спеціалізовані платформи:

- єдина цифрова платформа Ветеран PRO Кабінету Міністрів України, де серед переліку послуг у вкладці «Освіта та робота», розділ «Перекваліфікація та навчання» представлено інформацію про освітні послуги для зазначеної категорії осіб (Освіта та робота, 2026);

- єдина база знань на платформі е-Ветеран Міністерства у справах ветеранів України, де у вкладці «Гарантії та пільги», розділ «Освіта та працевлаштування» представлено перелік та зміст відповідних послуг (Гарантії та пільги, 2026).

Центри ветеранського розвитку, які працюють на базі закладів вищої освіти, здійснюють професійну інтеграцію та реінтеграцію ветеранів війни та членів їхніх сімей. У сфері освітніх послуг вони можуть здійснювати діяльність за такими напрямками, як: підвищення професійної мобільності ветеранів, розвиток їхніх підприємницьких ініціатив, надання психологічної, юридичної та соціальної підтримки в процесі навчання, адаптація до цивільного життя та ринку праці тощо (Освіта для ветеранів та їхніх сімей: які можливості пропонує держава у 2026 році, 2026). Така співпраця передбачає тісну взаємодію закладів вищої освіти та громади, що сприяє доступності освітніх послуг.

Розглянемо це на прикладі діяльності Центру ветеранського розвитку Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», одним із напрямів якого є професійна орієнтація, підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації ветеранів війни та членів їх сімей (Положення про Центр ветеранського розвитку Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2024). Перелік заходів за цим напрямом представлено на рис. 1.

Для ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» пріоритетною є диверсифікація освітніх послуг, що передбачає оптимізацію освітніх програм, програм стажування та підвищення кваліфікації відповідно до потреб ветеранів війни та членів їхніх сімей як стейкхолдерів. З метою підвищення якості освітньої діяльності та конкурентоспроможності заклад вищої освіти взаємодіє з державними органами та органами місцевого самоврядування, науковою громадськістю, суспільно-політичними організаціями та суб'єктами господарської

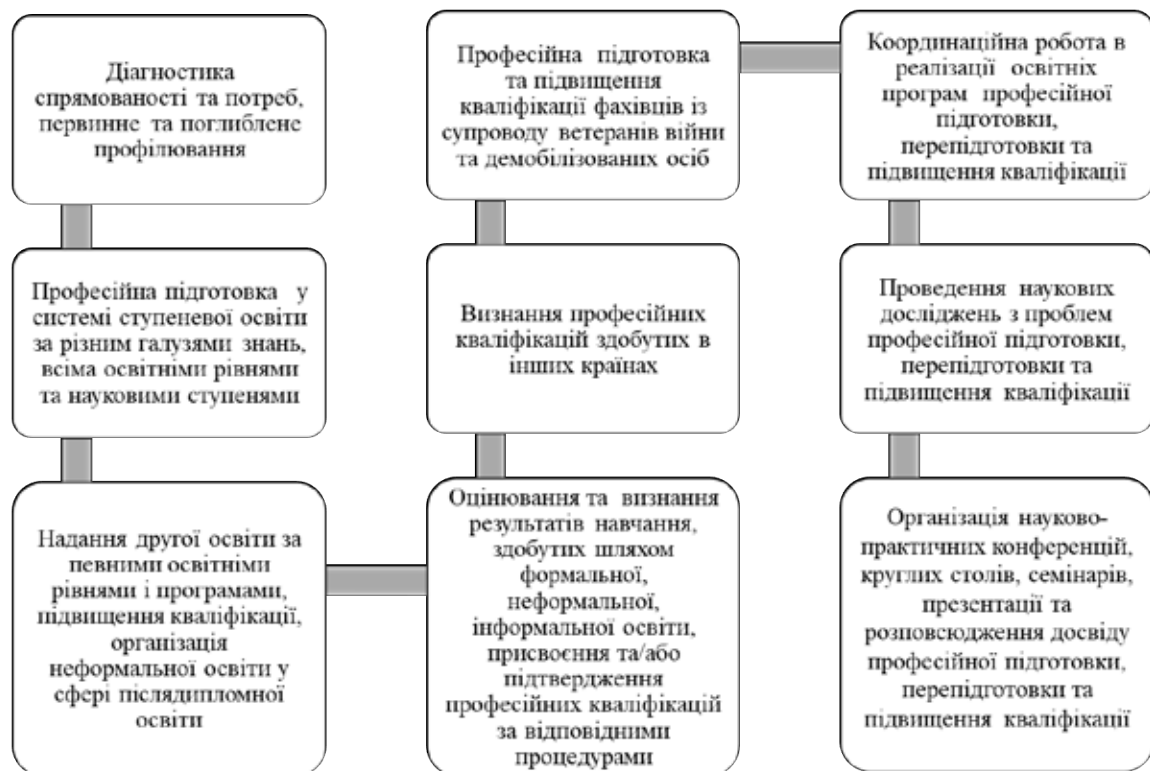

Рис. 1. Популяризація, дослідження та забезпечення доступу ветеранів війни та членів їхніх сімей до освітніх послуг у Центрі ветеранського розвитку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

діяльності. Основними показниками якості освітніх послуг слугують: моніторинг їх ринку з метою мобільного реагування на потреби ветеранів війни та членів їхніх сімей, розширення напрямів освітньої діяльності; перехід на системні позиції забезпечення якості надання освітніх послуг; надання освітніх послуг у сфері післядипломної освіти на основі здобутого раніше освітнього рівня та практичного досвіду; розвиток додаткових освітніх послуг (Статут Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2021).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, особливості співпраці закладу вищої освіти та громади щодо забезпечення доступу ветеранів війни та членів їхніх сімей до освітніх послуг полягають у: їх інформуванні про можливості професійного розвитку

та перекваліфікації, створенні спеціалізованих платформ, які висвітлюють та розширюють обізнаність відповідної категорії громадян про такі можливості; розробці, впровадженні та оптимізації освітніх програм, програм неформальної освіти, підвищення кваліфікації і стажування, моделей наставництва відповідно до потреб ветеранів війни та членів їхніх сімей як стейкхолдерів, здобуття ними обраного рівня вищої освіти; підвищенні професійної мобільності; диверсифікації освітніх послуг; розвитку підприємницьких ініціатив; наданні в процесі навчання різних видів підтримки; адаптації ветеранів до цивільного життя та ринку праці. Це сприяє професійній інтеграції та реінтеграції ветеранів війни та членів їхніх сімей, підвищенню якості освітньої діяльності та конкурентоспроможності закладу вищої освіти, налагодженню ефективної

взаємодії з установами та організаціями громади щодо забезпечення доступності освітніх послуг. Перспективу подальших наукових розвідок вбачаємо в дослідженні специфічних характеристик взаємодії релокованого закладу вищої освіти та приймаючої громади, визначенні викликів, з якими стикаються ЗВО і громади в процесі співпраці, та шляхів попередження, подолання або мінімізації ризиків.

Література

1. Гаврилюк А. М. Освітня реінтеграція ветеранів і ветеранок російсько-української війни у фокусі соціогуманітарних трансформацій університетів. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2025. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.9.1>
2. Гарантії та пільги. *Платформа e-Ветеран*. 2026. URL: <https://eveteran.gov.ua/benefits>
3. Кіріллова Ю., Зновяк В., Казанська А., Ткалич М. Потреби ветеранів. *Український ветеранський фонд*. Київ, 2023. 64 с. URL: <https://veteranfund.com.ua/analitics/needs-of-veterans-2023/>
4. Кравченко О. Міжсекторальна співпраця на рівні громади щодо комплексної реабілітації ветеранів та ветеранок. *Ввічливість. Humanitas*. 2025. № 2. С. 100–108. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.2.14>
5. Освіта для ветеранів та їхніх сімей: які можливості пропонує держава у 2026 році. *Новини ветеранів*. 2026. URL: <https://nova.net.ua/osvita-dlya-veteraniv-shho-proponuye-derzhava/>
6. Освіта та робота. *Ветеран PRO*. 2026. https://veteranpro.gov.ua/thematic-block/osvita_ta_robota#perekvalifikaciya-ta-navchannya
7. Першочергове переведення здобувачів освіти на навчання на місцях державного (регіонального) замовлення (Міністерство освіти і науки України). *Платформа e-Ветеран*. 2026. URL: <https://eveteran.gov.ua/benefits/pershochergove-perevedennya-zdobuvachiv-osviti-na-navchannya-namiscyah-derzhavnogo-regionalnogo-zamovlennya>
8. Пижов О., Петрунін В. Освіта як інструмент реінтеграції ветеранів війни у сфері фізичної культури і спорту. *Sport Science Spectrum*. 2025. № 3. С. 73–79. DOI: <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-3-11>
9. Положення про Центр ветеранського розвитку Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»: Наказ ректора № 112-ОД від 27.09.2024. URL: https://luguniv.edu.ua/assets/2024/10/cvd_polojennya.pdf
10. Постна Д. А. Забезпечення працевлаштування ветеранів війни. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право*. 2024. Вип. 86. Ч. 3. С. 49–55. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.3.7>
11. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
12. Про затвердження Порядку та умов забезпечення соціальної та професійної адаптації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2017 № 432. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-2017-п#Text>
13. Про реалізацію експериментального проєкту щодо надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2025 № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318-2025-п#Text>
14. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
15. Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реа-

лізації у 2024–2027 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1209-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-r#Text>

16. Серветник В. В. Працевлаштування ветеранів у системі публічної служби: можливості, обмеження та необхідні зміни кадрової політики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2025. Т. 36(75). № 4. С. 73–78. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.4/13>

17. Сімахова А. О. Повоєнна реінтеграція ветеранів: досвід американських університетів. *Економічний простір*. 2024. № 195. С. 68–71. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.195.68-71>

18. Статут Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (нова редакція): Наказ Міністерства освіти і науки України № 491 від 30.04.2021. URL: <https://luguniv.edu.ua/assets/2021/05/statut2021.pdf>

19. Яценко Л. Проблеми працевлаштування ветеранів війни: ризики для держави та суспільства. *НІСД*. 2023. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/problemy-pratsevlashtuvannya-veteraniv-viyny-ryzyky-dlya-derzhavy>

References

1. Havryliuk, A. M. (2025). Osvitnia reintehratsiia veteraniv i veteranok rosiisko-ukrainskoi viiny u fokusi sotsiohumanitarnykh transformatsii universytetiv [Educational reintegration of male and female veterans of the Russian-Ukrainian war in the context of socio-humanitarian transformations of universities]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok – Public administration: improvement and development*, (9). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.9.1> [in Ukrainian].

2. Harantii ta pilhy [Guarantees and benefits]. (2026). *Platforma e-Veteran*. Retrieved from <https://eveteran.gov.ua/benefits> [in Ukrainian].

3. Kirillova, Yu., Znoviak, V., Kazanska, A., & Tkalych, M. (2023). Potreby veteraniv [Veterans' needs]. *The Ukrainian Veterans Foundation*.

Kyiv. Retrieved from <https://veteranfund.com.ua/analitics/needs-of-veterans-2023/> [in Ukrainian].

4. Kravchenko, O. (2025). Mizhsektoralna spivpratsia na rivni hromady shchodo kompleksnoi rehabilitatsii veteraniv ta veteranok [Intersectoral cooperation at the community level on comprehensive rehabilitation of veterans]. *Vvichlyvist. Humanitas*, (2), 100–108. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.2.14> [in Ukrainian].

5. Osvita dlia veteraniv ta yikhnikh simei: yaki mozhlyvosti proponuie derzhava u 2026 rotsi [Education for veterans and their families: what opportunities does the state offer in 2026]. (2026). *Novyny veteraniv – Veterans News*. Retrieved from <https://nova.net.ua/osvita-dlya-veteraniv-shho-proponuye-derzhava/> [in Ukrainian].

6. Osvita ta robota [Education and work]. (2026). *Veteran PRO*. Retrieved from https://veteranpro.gov.ua/thematic-block/osvita_ta_robota#perekvalifikaciya-ta-navchannya [in Ukrainian].

7. Pershocherhove perevedennia здобувачів освіти на навчання на мистсиах державного (регіонального) замовлення (Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy) [Priority transfer of education seekers to study at state (regional) places of order (Ministry of Education and Science of Ukraine)]. (2026). *Platforma e-Veteran*. Retrieved from <https://eveteran.gov.ua/benefits/pershochergove-perevedennia-zdobuvachiv-osviti-na-navchannya-na-miscyah-derzhavnogo-regionalnogo-zamovlennia> [in Ukrainian].

8. Pyzhov, O., & Petrunin, V. (2025). Osvita yak instrument reintehratsii veteraniv viiny u sferi fizychnoi kultury i sportu [Education as a tool for the reintegration of war veterans in the field of physical culture and sports]. *Sport Science Spectrum*, (3), 73–79. DOI: <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-3-11> [in Ukrainian].

9. Polozhennia pro Tsentr veteranskoho rozvytku Derzhavnoho zakladu “Luhanskyi natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka”: Nakaz rektora № 112-OD vid 27.09.2024 [Regulations on the Center for Veteran Development of the State Institution “Luhansk National University named after Taras Shevchenko”: Rector's Order No. 112-OD

dated September 27, 2024]. (2024). Retrieved from https://luguniv.edu.ua/assets/2024/10/cvd_polojennya.pdf [in Ukrainian].

10. Postna, D. A. (2024). Zabezpechennia pratsyevlashtuvannia veteraniv viiny [Provision of employment for veterans of war]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Serii: Pravo – Uzhhorod National University Herald. Series: Law*, 86(3), 49–55. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.3.7> [in Ukrainian].

11. Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 № 1556-VII [On higher education: Law of Ukraine dated July 1, 2014 No. 1556-VII]. (2014). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].

12. Pro zatverdzhennia Poriadku ta umov zabezpechennia sotsialnoi ta profesiinoi adaptatsii osib, yaki zvilniaiutsia abo zvilneni z viiskovoi sluzhby, z chysla veteraniv viiny, osib, yaki maiut osoblyvi zasluhy pered Batkivshchynoiu, chleniv simej takykh osib, chleniv simej zahyblykh (pomerlykh) veteraniv viiny, chleniv simej zahyblykh (pomerlykh) Zakhysnykiv ta Zakhysnyts Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.06.2017 № 432 [On approval of the Procedure and conditions for ensuring social and professional adaptation of persons discharged or released from military service, war veterans, persons with special merits before the Motherland, family members of such persons, family members of deceased war veterans, family members of deceased Defenders of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated June 21, 2017 № 432]. (2017). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-2017-п#Text> [in Ukrainian].

13. Pro realizatsiiu eksperymentalnoho proektu shchodo nadannia derzhavnoi dopomohy na navchannia ditiam deiakyykh katehoriy osib, yaki zakhyschaly nezalezhnist, suverenitet ta terytorialnu tsilisnist Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14.03.2025 № 318 [On the implementation of a pilot project on providing state aid for education to children of certain categories of persons who defended the independence, sovereignty and territorial integrity of Ukraine:

Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 14, 2025 No. 318]. (2025). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318-2025-п#Text> [in Ukrainian].

14. Pro status veteraniv viiny, harantii yikh sotsialnoho zakhystu: Zakon Ukrainy vid 22.10.1993 № 3551-XII [On the status of war veterans, guarantees of their social protection: Law of Ukraine dated October, 22, 1993 No. 3551-XII]. (1993). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text> [in Ukrainian].

15. Pro skhvalennia Stratehii veteranskoi polityky na period do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2024–2027 rokakh: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29.11.2024 № 1209-r [On approval of the Veterans Policy Strategy for the period until 2030 and approval of the operational plan of measures for its implementation in 2024–2027: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 29, 2024 No. 1209-r]. (2024). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-р#Text> [in Ukrainian].

16. Servetnyk, V. V. (2025). Pratsyevlashtuvannia veteraniv u systemi publichnoi sluzhby: mozlyvosti, obmezhenia ta neobkhidni zminy kadrovoy polityky [Employment of veterans in the public service system: opportunities, constraints and necessary HR policy changes]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia – Scientific Notes of Taurida National V. I. Vernadsky University. Series: Public Management and Administration*, 36(75) (4), 73–78. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.4/13> [in Ukrainian].

17. Simakhova, A. O. (2024). Povoienna reintehratsiia veteraniv: dosvid amerykanskykh universytetiv [Post-war reintegration of the veterans: the experience of American universities]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Scope*, (195), 68–71. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.195.68-71> [in Ukrainian].

18. Statut Derzhavnoho zakladu “Luhanskyi natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka” (nova redaktsiia): Nakaz Ministerstva osvity i nauky

Ukrainy № 491 vid 30.04.2021 [Statute of the State Institution "Luhansk Taras Shevchenko National University" (new edition): Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 491 dated April 30, 2021]. (2021). Retrieved from https://luguniv.edu.ua/assets/2021/05/statut_2021.pdf [in Ukrainian].

19. Yatsenko, L. (2023). Problemy pratselvashtuvannia veteraniv viiny: ryzyky dlia derzhavy ta suspilstva [Employment problems of war veterans: risks for the state and society]. *NISS*. Retrieved from <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/problemy-pratselvashtuvannya-veteraniv-viiny-ryzyky-dlya-derzhavy> [in Ukrainian].

Юрків Я. І. Співпраця закладу вищої освіти та громади щодо забезпечення доступу ветеранів війни та членів їхніх сімей до освітніх послуг

У статті окреслено особливості співпраці закладу вищої освіти та громади щодо забезпечення доступу ветеранів війни та членів їхніх сімей до освітніх послуг: інформування про можливості професійного розвитку та перекваліфікації, створення спеціалізованих платформ, які висвітлюють та розширюють обізнаність відповідної категорії громадян про такі можливості; розробка, впровадження та оптимізація освітніх програм, програм неформальної освіти, підвищення кваліфікації і стажування, моделей наставництва відповідно до потреб ветеранів війни та членів їхніх сімей як стейкхолдерів; здобуття ними обраного рівня вищої освіти; підвищення професійної мобільності; диверсифікація освітніх послуг; розвиток підприємницьких ініціатив; надання в процесі навчання різних видів підтримки; адаптація ветеранів до цивільного життя та ринку праці. Зазначено, що урахування відповідних особливостей сприяє професійній інтеграції та реінтеграції ветеранів війни та членів їхніх сімей, підвищенню якості освітньої діяльності та конкурентоспроможності

закладу вищої освіти, налагодженню ефективної взаємодії з організаціями та установами громади. Визначено основні показники якості освітніх послуг: моніторинг їх ринку з метою мобільного реагування на потреби ветеранів війни та членів їхніх сімей; розширення напрямів освітньої діяльності; перехід на системні позиції забезпечення якості надання освітніх послуг; надання освітніх послуг у сфері післядипломної освіти на основі здобутого раніше освітнього рівня та практичного досвіду; розвиток додаткових освітніх послуг.

Ключові слова: ветеран, громада, заклад вищої освіти, освітні послуги, сім'я.

Yurkiv Ya. I. Higher Education Institution and Community Collaboration in Ensuring Access to Educational Services Providing for War Veterans and Their Families

The article outlines the features of cooperation between a higher education institution and the community in ensuring access to educational services for war veterans and their families: informing about opportunities for professional development and retraining, creating specialized platforms that highlight and expand the awareness of the relevant category of citizens about such opportunities; developing, implementing and optimizing educational programs, non-formal education programs, advanced training and internships, mentoring models in accordance with the needs of war veterans and their families as stakeholders; obtaining their chosen level of higher education; increasing professional mobility; diversifying educational services; developing entrepreneurial initiatives; providing various types of support during the training process; adapting veterans to civilian life and the labor market. It is noted that taking into account the relevant features contributes to the professional integration and reintegration of war veterans and their families, improving the quality of educational activities

and the competitiveness of a higher education institution, and establishing effective interaction with community organizations and institutions. The main indicators of the quality of educational services have been determined: monitoring their market for the purpose of mobile response to the needs of war veterans and their families; expansion of areas of educational activity;

transition to systemic positions in ensuring the quality of educational services; provision of educational services in the field of postgraduate education based on previously acquired educational level and practical experience; development of additional educational services.

Keywords: veteran, community, higher education institution, educational services, family.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 28.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.05.2026